

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gold. 40 kr., za pol leta 1 gold, 70 kr., za četrt leta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold. 10 kr., za četrt leta 1 gold. 10 kr.

V Ljubljani 13. julija 1887.

Obseg: Škropilnica za pokončevanje mrčesov. — Poletno gnojenje sadnemu drevju. — Če obsekovanje gozdu škoduje. — Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske za leto 1886. (Konec.) — Vprašanja in odgovori. — Zemlje- in narodopisni obrazi. — Govor poslanca Šukljeja 27. aprila v državnem zboru. (Dalje) — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.**Škropilnica za pokončevanje mrčesov.**

Falbisaner & Stebel v Offenburgu na Badenskem sta sestavila po navodu Götheja, vodjo kralj. šole za sadjarstvo in vinarstvo v Geisenheimu, novo škropilnico za pokončevanje drevesnih mrčesov trt in gliv. Škropilnico spoznali so prvi strokovnjaki na Nemškem za najboljšo napravo, s katero se dadé hitro, gotovo in na najpriprostejši način uničiti razni škodljivci na drevju.

S to prav ročno škropilnico (glej podobo 37.) je moči pokončevati mrčes na drevju, na grmovji in na trtah na najlažji način. S škropilnico škropi se lahko strup mrčesni na katero koli mesto, bodisi na najvišje veje ali na najtanjše nizke mladike.

Pri pokončevanju krvne uši ima ta škropilnica še to važno prednost, da se daje gnezda ob enem z močnim curkom poškopiti in s copičem namazati. Na ta način pride strup mrčesin pod ljubad, da vse uši pomori.

Kot mrčesni strup služi prav dobro „sapokarbol“ od lekarnarja Lutza v Stuttgartu. Tega strupa vzame se po eno navadno žlico na liter vode.

Škropilnica se more pritrditi na drog vsled česar je mogoče do 25 m/visoko škropiti. Tako je mogoče gosence tudi na najvišjem drevju pokončati.

Čopič se more sneti s škropilnice ter se dá nadomestiti z drugimi brizgalnimi pripravami. Na pr. pritrdi se priprava, s katero je mogoče trte škropiti z apnom ali bakrenim vitrijolom proti strupeni rosi.

Škropilnice izdelujeta C. Falbisaner & Stebel v Offenburgu na Badenskem. Vsa priprava stane preko 4 gold. — Ker škropilnica z zavojem vred niti 5 ^h/_g ne tehta, stane vožnja po pošti v vsak kraj le 30 kr. K tem stroškom pride še nekaj colnine.

Poletno gnojenje sadnemu drevju.

Naši gospodarji vedno bolj spoznavajo, da je potrebno gnojiti sadnemu drevju, kakor vsaki drugi rastlini na polji. Tudi je znano gospodarjem, kako in kje se mora gnojiti drevju, vendar jim ni prav jasno, kedaj naj gnoje, ter menijo, da se to delo dá vršiti le po zimi. Skušnja pa uči, da se more sadnemu drevju gnojiti, kedarkoli je, le tedaj ne, kedar je zemlja zmrzla. Kedaj in kako bomo gnojili, odvisno je od namena, katerega nameravamo doseči z gnojenjem. Drevju gnojimo namreč zato, da pospešujemo rast lesú, razvijanje cvetnega popja ali pa da zboljšujemo sad in njegov okus. Za vsak teh treh slučajev gnojiti je ob drugem času. Za pospeševanje lesne rasti gnojimo z navadnim gnojem ali kompostom po zimi ali pomladi. Cvetnemu popju na korist gnoji naj se v drugi polovici poletja. Razvijanju sadja pomaga gnojenje z gnojnico ob koncu poletja. Gnojnica mora priti kmalu do korenin. V ta namen narede se preko 60 ^c/_m globoke luknje, v katere se gnojnica vlije. Luknje narede se okoli drevesa po en meter od debla oddaljene in sicer z lopato ali železnim drogom. Z lopato se dobro opravi delo, ki je pa zamudljivo. Z železnim drogom se pa zemlja ob luknji preveč skupaj stisne, tako da ne more gnojnice srkati. Kedar niso kamenita tla, tedaj je za to delo najboljši zemljovitni sveder. S takim svedrom naredi se luknja, ki ima rahlo steno, da se gnojnica hitro vanjo

Pod. 37.

Ob suhem vremenu se mora gnojnica z vodo razredčiti. Poletno gnojenje sadnega drevja priporočeno naj bode vsem sadjarjem, katerim je kaj do lepega sadja. Zlasti se pa s tem gnojenjem najboljšo zabrani, da ob suši ne opada sadje. (L. M. F. St.)

Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske za leto 1886

dné 26. maja 1887.

(Konec.)

Učitelj g. Ribnikar pravi, da se na Ljubljanski pripravnici praktično o sadjarstvu ničesar ni naučil, kajti učitelj dotičnega predmeta poučuje le teoretično. Še le l. 1876, pri praktičnih predavanjih na deželni šoli na Slapu pridobil si je potrebno znanje. Učitelji bi gotovo radi izpolnjevali svojo dolžnost tudi v sadjarstvu, a če se v Ljubljanskem učiteljišči ničesar naučiti ne morejo, jim je to nemogoče. Ovirajo pa napravo šolskih vrtov tudi krajni šolski sveti in tudi nekateri okrajni šolski nadzorniki. Tako je njega (govornika) zaradi šolskega vrta, za katerega se mnogo trudi, počastil nadzornik z naslovom: „Schwindler!“ Govornik nasvetuje, naj se kmetijsko ministerstvo naprosi, da na vadnici nastavi tacega učitelja, da se bodo pripravniki učili sadjarstva tudi praktično. (Dobro! Dobro!)

Škofov kaplan g. Šiška misli, da bode kmetijsko ministerstvo kmalu odpomoglo, da pride nov učitelj kmetijstva na vadnico, a tajnik g. Pirc poroča o odloku kmetijskega ministerstva na prošnjo raznih korporacij, v katerem se glasi, da ministerstvo pač na vadnici odločno zahteva praktičnega pouka v sadjarstvu, a novega učitelja ne bode.

Učitelj g. Ribnikar pripomni, da ako ostanejo sedanje razmere na c. kr. vadnici v Ljubljani, bode še dolgo čakati, predno se bodo učiteljski pripravniki praktično o kmetijstvu, posebno pa o sadjarstvu kaj naučili.

Potem se vzprejme soglasno predlog podružnice z dostavkom g. Ribnikar-ja.

Podružnica Vipavska nadalje nasvetuje, naj se včasi izredna živinska razstava dovoli za Vipavo; kajti Postojina je preveč oddaljena od Vipave da imajo vsled tega Vipavci prevelike stroške, in skoro da nikakoršnega zanimanja.

Tajnik Pirc opomni, da je Vipava od mesta živinske razstave res oddaljena, ali treba bode, kakor za Ribnico, isto tako za Vipavo izprositi zato od deželnega zbora podpore, kajti država za take krajne razstave podpore ne daje.

G. Bajc podpira predlog Vipavske podružnice, g. Zelen pa nasvetuje, naj bi se razstava napravila na Razdrtem.

Deželni predsednik baron Winkler pravi, da ne ugovarja nikakor nasvetom, a opomniti mu je, da se

bode vsem tem željam ustreglo, ko bode po vladi izdelani, že prej omenjeni postavni načrt pravoveljaven. Potem prečita deželni predsednik dotične določbe postavnega načrta, na kar se predlog Vipavske podružnice vzprejme, predlog g. Zelen pa odkloni.

Podružnica Vipavska predlaga nadalje, naj kmetijska družba deluje na to, da se kak učenec pošlje iz Vipavskega okraja v obrtno šolo, da se nauči pletarstva ter da potem pletarstvo uvede v Vipavi. Gosp. Bajc predlog gorko podpira.

Cesarski svetnik g. Murnik opomni, da se je centralni odbor s to prošnjo pečal, a uvažal, da se ima po dopisih ministerstva do raznih oblastev v Ljubljani kmalu ustanoviti obrtna šola za pletarstvo in tudi za druge obrtne stroke v Ljubljani. Tedaj se bode po podpori deželni lahko ustreglo prošnji Vipavske podružnice. Predlog Vipavske podružnice se potem vzprejme.

Vipavska podružnica konečno nasvetuje, da se postava o zadevi hroščev razširi tudi na „trtjone“ (rhinheits betuleti; Rebenstecher), kakor je to v Dalmaciji.

Gosp. Bajc naglašja, da bi bilo to jako važno, kajti ta mrčes dela vinogradnikom mnogo škode.

Tajnik g. Pirc pravi, da je vsa postava o zatiranju hroščev le na papirji, ker se ne zvršuje.

Gosp. Bajc opomni, da je to res žalostna istina, a še žalostneje je to, da se ne izpeljava postava za varstvo ptičev, kateri so skoro izginili, bili pa največji pokončevalci škodljivih mrčesov. Kar ptičev ne uničijo hude zime, polove jih po Goriškem, koder celo senici ne prizanašajo.

Deželni predsednik baron Winkler pravi, da se je kot bivši okrajni glavar Tolminski jako trudil, da bi župane pripravil do tega, da bi gledali na zvrševanje postave, a zaman, in tudi sedanji župani ne bodo mnogo storili.

Gosp. Lenaršič obžaluje, da tudi državni organi ne izpolnjujejo svoje dolžnosti, kajti po sadnem drevju ob državnih cestah je polno goseničnih gnezd. Predlog Vipavske podružnice se vzprejme.

Vodja g. Povše stavi in utemeljuje samostalni predlog, naj se centralnemu odboru naroči, da ustanovi za prodajo sadja posredovališče, kakeršno za sadje in hmelj na Štajerskem že jako uspešno deluje.

Gosp. Borštnik pravi, da pritrdi vsakemu predlogu, ki ima pospeševati sadjarstvo, a dokler bode zajec gospodar sadnega drevja, kakor doslej, pomagali ne bodo ni šolski vrti, niti občinske drevesnice itd., in sploh vse drugo nič. Pri glasovanju vzprejme se predlog gosp. vodje Povšeta soglasno.

S tem bil je dnevni red končan in gosp. deželni predsednik baron Winkler izjavi, da ga jako veseli skupna podoba današnjega zbora slavno znane kmetijske družbe. Nikdar še, odkar on prisostvuje kmetijske družbe obravnavam, niso se člani v tolikem številu zbrali in nikdar še ni bilo toliko koristnih in važnih